

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

med kopia till

fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Remissvar gällande Boverkets rapport
Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader
Dnr: Fi2020/02715

ArkDes Dnr: AM2021-22

ArkDes har tagit del av rubricerade rapport för yttrande senast den 2 juni 2021. ArkDes tillstyrker i huvudsak förslaget men har några inspel gällande tidplan, avgränsning och gestaltungsfrågor.

Ärendet har beretts av Linda Kummel, strateg och enhetschef ArkDes Think Tank.

Stockholm den 2 juni 2021

Karin Nilsson
Biträdande överintendent, ArkDes

Sammanfattning av ärendet

Näringsdepartementet har genom remiss efterfrågat synpunkter från Statens centrum för arkitektur och design, ArkDes, på Boverkets rapport *Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader - förslag på färdplan och gränsvärden*.

Regeringen har i promemorian Ds 2020:4 Klimatdeklaration för byggnader lagt ett lagförslag om klimatdeklaration av byggnader som planeras att införas den 1:a januari 2022. Lagförslaget innebär att nya byggnaders klimatpåverkan skall redovisas i en klimatdeklaration. Syftet med klimatdeklarationer är att öka kunskapen om och minska klimatpåverkan från byggnader.

Boverket har nu fått i uppdrag att ta fram en plan för utveckling av reglerna av klimatdeklarationer som omfattar hela livscykeln och gränsvärden. Syftet är att göra kommande regler tydliga och transparenta och att möjliggöra för berörda aktörer att förbereda sig vad gäller kompetensuppbyggnad, produkt- och affärsutveckling. I rapporten lämnas förslag på nya regler om ett **gränsvärde för klimatutsläpp** från byggnader (administrativt styrmedel) samt förslag på **utökade krav på redovisning av klimatpåverkan** från en byggnad vid uppförande jämfört med regler från år 2022 (informativt styrmedel). I förslaget vill Boverket begränsa färdplanen till att omfatta endast byggskedet. Boverket föreslår också att gränsvärden införs först 2027 med hänvisning till marknadens möjligheter och resurser att snabbt ställa om varierar samt att en kompetens- och kunskapsuppbyggnad behöver komma till stånd.

ArkDes synpunkter

Statens Centrum för Arkitektur och Design, ArkDes, tillstyrker i huvudsak de förslag som anges i rapporten, men har några inspel. ArkDes överväganden grundar sig huvudsakligen i Politik för gestaltad livsmiljö som myndigheten ansvarar för att följa upp. Övervägandena bygger även på det yttrande som ArkDes lämnat i samband med remiss av promemoria Ds 2020:40 om införande av klimatdeklaration för byggnader.

ArkDes ställer sig mycket positiva till att klimatdeklarationer införs. Det ligger i linje med Sveriges politik för gestaltad livsmiljö att ny bebyggelse uppförs med kvalitet och på ett hållbart sätt. ArkDes är dock av uppfattningen att ett införande av gränsvärden först 2027 är för sent. Det långsiktiga utsläppsmålet, som riksdagen har antagit, innebär att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Att invänta en gradvis omställning från berörda aktörer när en snabb teknikutveckling och digitalisering av stadsbyggnadsprocesserna redan pågår bedöms kontraproduktivt och opedagogiskt. Många företag har redan nu kommit igång med att genomföra beräkningar enligt förslaget för klimatdeklaration. ArkDes bedömning är att gränsvärden bör sättas snarast möjligt och att dessa tillsammans med vägledning och beräkningsverktyg bör lanseras tillsammans med den nya lagen.

ArkDes ställer sig också tveksamma till Boverkets tolkning av uppdraget ”att ta fram en plan för utveckling av reglerna av klimatdeklarationer som omfattar hela livscykeln och gränsvärden”. Boverket har valt att begränsa färdplanen till att omfatta endast byggskedet. Därmed beaktas inte driftsskedet samt frågan om rivning och omhändertagande. ArkDes uppfattning är att om driftsskedet ej tas med i beräkningarna riskerar lösningar som exempelvis kolinlagring genom ökat träbyggande och nollenergi-hus att missgynnas. ArkDes hade också önskat ett mer hållbart förhållningsätt till det redan byggda samt till byggnadernas framtida potential för återbruk och cirkularitet. Det vore olyckligt att gå vidare med ett så begränsat urval vad gäller skeden och byggnadstyper sett till de övergripande hållbarhetsmålen och den precisering av målet Gestaltad livsmiljö som säger att målet skall uppnås genom att ”hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden”.

ArkDes vill avslutningsvis lyfta att en byggnads utformning till stor del hänger samman med dess klimatpåverkan. Här har arkitekten en viktig roll att spela, men incitament för att nyttja arkitektens kompetens inom området saknas och förslaget beskrivs snarare få en negativ påverkan för arkitektens arbete. Vi vill i stället hävda att kompetens och vilja redan finns hos kåren, exempelvis manifesterat genom #architectsdeclare, och att denna bör ses som en viktig resurs i målet att minska byggsektorns klimatpåverkan.

ArkDes har inga övriga synpunkter på betänkandet utan ställer sig bakom de delar som listats ovan med formulerade tillägg och inspel.